

«Проблеми залучення і використання іноземних інвестицій в Україні»,

«Проблеми легалізації тіньових капіталів в економіці України»,

«Приватизація, її соціально-економічні наслідки і перспективи розвитку в Україні».

Кращі роботи можуть бути рекомендовані на конкурси наукових студентських робіт чи для публікації в науковому студентському збірнику.

Робота, яка проводиться з підготовки наскрізної тематики, потребує додаткових витрат часу викладачів, але вона повністю себе виправдовує. Це підтверджує захист дипломних робіт, коли студент-випускник магістерського рівня показує глибокі теоретичні і професійні знання за обраною спеціальністю, набуттю яких сприяла і активна наукова робота студента з політичної економії.

*Н. А. Фукс, канд. екон. наук, доц.,
кафедра правового регулювання економіки*

НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ТА ЇЇ МІСЦЕ В СУЧАСНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Сучасне суспільство, розвиток якого відбувається в умовах інформаційної революції, висуває нові вимоги до методологічної, світоглядної, системної підготовки фахівців. Сьогодні істотно зростає роль системних, міждисциплінарних знань, які необхідні спеціалісту для раціонального й осмисленого оперування нескінченними потоками різноманітної інформації з метою вирішення нових, нестандартних проблем. За таких умов важливого значення набувають аналітичні здібності вченого, тобто його вміння знаходити необхідну інформацію, точно формулювати проблеми і гіпотези, виявляти у масивах даних певні закономірності, розв'язувати складні міждисциплінарні задачі. Отже, наука має відігравати провідну роль у розвитку економіки, суспільства, держави. Саме тому вітчизняні підприємства, організації, фірми прагнуть брати на роботу високоосвічених спеціалістів, здатних до нестандартного творчого мислення.

Створення відповідних умов для залучення студентів до систематичної, активної науково-дослідної роботи є досить актуальною проблемою в контексті тих завдань, які стоять перед віт-

чизняною вищою школою. Творчі процеси забезпечують невичерпні і необмежені можливості для розвитку особистості, оскільки їх перебіг має індивідуальний характер — залежить лише від зусиль і потенціалу кожного окремого студента і не має заздалегідь визначеного результату.

Як відомо, у вищих навчальних закладах найбільш доступною і значущою творчою діяльністю для студентів є науково-дослідна робота, яка надає їм широкі можливості для опанування сучасних методів пізнання, самостійного здобуття новітніх знань та їх продуктивного використання. Залучати студентів до науково-дослідної роботи необхідно з першого курсу. Спочатку це може бути підготовка рефератів, есе, доповідей, реферативних матеріалів на основі публікацій з тих чи інших проблем, а також курсових робіт. З третього курсу науково-дослідна робота студентів має набути більш складних форм: участь у роботі наукових гуртків, проблемних груп з можливим використанням результатів досліджень для доповідей на всеукраїнських чи міжнародних студентських наукових конференціях, при підготовці статей для публікації у відповідних періодичних виданнях, а також під час написання дипломної роботи.

Науково-дослідна робота є важливим чинником активізації навчального процесу, оскільки дозволяє студентам виконувати роль реальних суб'єктів соціально значущої, суспільно визнаної діяльності. На сьогодні його використання вітчизняною вищою школою є недостатнім. Для переважної більшості студентів, які є членами наукових гуртків та проблемних груп, створених при кафедрах, або студентських наукових товариств факультетів, а також тих, хто приймає участь у студентських наукових конференціях, така діяльність частіше є епізодичною, ніж системною і систематичною. Далеко не завжди дипломні роботи наших студентів містять конструктивну, інноваційну складову, в той час як роботи такого рівня сьогодні обов'язково повинні мати характер комплексного дослідження із практичним спрямуванням.

Сучасна вища освіта, в тому числі економічна, не може існувати окремо від науки. Саме науково-дослідна робота забезпечує розвиток особистості студента відповідно до його здібностей і вподобань. Крім того, вона дозволяє виявити талановиту молодь, відібрати найобдарованіших студентів до аспірантури (це має бути пріоритетом у роботі кафедр, для яких є характерною вікова диспропорція викладацького складу). Таким чином, потужна науково-дослідна робота, до якої залучені як студенти, так і викла-

дачі, є обов'язковою передумовою прогресивного стабільного розвитку вітчизняних вищих навчальних закладів, а отже, і суспільства в цілому.

*Г. М. Хворова, асист.,
кафедра стратегії підприємств*

ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ КОМПОНЕНТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Гуманістична парадигма сучасної вищої освіти, необхідність задовольняти вимогам Болонського процесу роблять необхідним створення умов для того, щоб випускником головного економічного ВНЗу країни була не особа, яка склала набір іспитів, а людина, в якій на належному рівні сформована низка особистісних та професійних якостей. Це передбачає вдосконалення навчального процесу шляхом його індивідуалізації. Оскільки основною формою роботи у вищій школі є групова форма, доцільно окреслити шляхи індивідуалізації навчального процесу під час роботи з групою.

Сучасна дидактика виділяє у структурі навчальної діяльності три взаємозв'язаних компоненти: змістовий (чого навчаємо), процесуальний (яким чином навчаємо) та мотиваційний (що спонукає до навчання) (Г. С. Костюк, Н. А. Леонтьєв, О. Я. Савченко). Тривалий досвід роботи з різноманітним континуумом студентів (різні факультети та курси) дозволяє нам виділити певні фактори, які впливають на навчальний процес загалом та на його окремі компоненти.

1. Істотна кількість студентів КНЕУ демонструє значну інфантильність, особистісну незрілість. Частина таких студентів головною своєю ціллю вбачає за будь-який спосіб здобути найбільшу кількість балів, інша частина, навпаки, прагне пасивно відбутися семестр та отримати мінімальну позитивну оцінку. Відбувається вихолощування дійсного сенсу навчання. Цьому чимало сприяє практика нарахування студентам балів «за відвідування».

2. Студенти, інколи навіть і на старших курсах, мають дуже вузький економічний та загальний кругозір, не володіють загальноекономічним понятійним апаратом та «науковою мовою». Фор-